

Algemene toelichting

Algemeen

De invoeringswet Participatiewet introduceert een studieregeling in de Participatiewet: de individuele studietoelage. Hiermee krijgt het college de mogelijkheid mensen, van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, een individuele studietoelage te verstrekken als ze studeren. Het afronden van een studie versterkt de positie op de arbeidsmarkt. Een diploma is een bewijs tegenover werkgevers dat iemand gemotiveerd is en veel in zijn mars heeft.

Mensen met een arbeidshandicap hebben volgens de regering een extra steuntje in de rug nodig als het gaat om studeren. Voor hen is de drempel om te lenen een stuk hoger, omdat de kans op een baan later lager is. Een studieregeling stimuleert mensen om toch de stap te zetten om naar school te gaan of een studie te gaan volgen. Ook biedt het een financiële compensatie voor het feit dat het voor deze groep vaak moeilijk is om de studie te combineren met een bijbaan (TK 2013-2014, 33 161, nr. 125, p.2).

De individuele studietoelage moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand (artikel 5, onderdeel d, van de Participatiewet). De individuele studietoelage is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor mensen van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen.

Verordeningplicht

De Invoeringswet Participatiewet legt de gemeenteraad de verplichting op in een verordening regels te stellen over het verlenen van een individuele studietoelage. Deze verordeningsoopdracht is neergelegd in artikel 8, eerste lid, onderdeel c van de Participatiewet. De regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoelage (artikel 8, derde lid van de Participatiewet).

Doelgroep

In artikel 36b, eerste lid van de Participatiewet is omschreven wie tot de doelgroep wordt gerekend, namelijk de persoon die op de datum van de aanvraag:

- 18 jaar of ouder is;
- recht heeft op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of recht heeft op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
- geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 heeft; en
- een persoon is van wie is vastgesteld dat hij niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon met arbeid, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Deze afbakening geldt als geheel, zodat aan elke voorwaarde moet zijn voldaan. Beschikt iemand bijv. over meer vermogen dan het in artikel 34 van de Participatiewet vrij gelaten vermogen, dan voldoet hij dus niet aan alle voorwaarden en behoort daarmee niet tot de doelgroep.

Bij de vaststelling van deze verordening is in de wet nog expliciet opgenomen dat iemand niet in staat moet zijn om met voltijdse arbeid het minimumloon te verdienen. Inmiddels is een amendement aangenomen en heeft de staatssecretaris toegezegd voor de inwerkingtreding van de Participatiewet bepalingen in de wet op te nemen, waarbij ook rekening gehouden wordt met personen met een medische urenbeperking. De exacte uitwerking in de wet is op dit moment nog onbekend. Door de huidige omschrijving in artikel 3 en de verwijzing van de wet is geregeld dat deze verordening te allen tijde aansluit op de bepalingen in de wet.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Artikel 2 Indienen verzoek

In de wet is vastgelegd dat een persoon een verzoek tot verlening van een individuele studietoelage kan indienen.

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 2, eerste lid, van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college ter beschikking gesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid van de Awb).

De aanspraak op een individuele studietoelage ontstaat niet eerder dan op de datum van aanvraag.

Op deze wijze kan het college de actuele situatie onderzoeken en daarmee beoordelen of aan alle gestelde voorwaarden wordt voldaan.

Artikel 3 Advies over oordeel verdienen wettelijk minimumloon

Artikel 36b, eerste lid van de Participatiewet regelt in welke gevallen het college op verzoek van een persoon, gelet op diens individuele omstandigheden, een individuele toeslag kan verlenen. In de algemene inleiding is op de doelgroep nader ingegaan.

Als het college op basis van overgelegde stukken of uit bij de gemeente al bekende informatie al kan bepalen dat een persoon tot de doelgroep behoort, is een aanvullend of extern onderzoek niet noodzakelijk. In sommige gevallen is het inwinnen van een extern advies gewenst. Dit artikel biedt hiervoor de basis.

Artikel 4 Aanspraak op individuele studietoelage

Een persoon kan slechts eenmaal binnen een studiejaar in aanmerking komen voor een individuele studietoelage. Voor de begripsbepaling is aangesloten bij het gebruikelijke studiejaar, dat loopt van 1 augustus tot 1 augustus.

Artikel 5 Hoogte individuele studietoeslag

In dit artikel is de hoogte van de individuele studietoeslag geregeld. Hierbij wordt de studietoeslag per persoon die voldoet aan de voorwaarden toegekend. De toeslag bedraagt € 1.200,00 per studiejaar. Wanneer het studiejaar bij de aanvraag al gedeeltelijk is verstreken dan bestaat er – mits aan de voorwaarden wordt voldaan – aanspraak op de toeslag naar rato van het aantal maanden dat de studie is gevolgd. Deze omrekening naar rato wordt ook gedaan bij beëindiging van de toeslag. Wanneer iemand recht heeft per 1 augustus en vervolgens stopt met zijn studie wordt deze teruggevorderd over de maanden dat geen studie is gevolgd. Twee maal per jaar namelijk op 1 augustus en op 1 maart wordt beoordeeld of een persoon aan de voorwaarden voldoet.

Voor het bepalen van de hoogte van de individuele studietoeslag is aansluiting gezocht bij de component van de studietoeslag die de student geacht wordt zelf bij te verdienen of te lenen bij DUO (paragraaf 3.1 van de Wet Studiefinanciering 2000). Dit is immers dat deel van de studiefinanciering dat de student zelf dient in te brengen door te werken of te lenen en vormt het deel van de studiefinanciering dat een drempel kan vormen voor arbeidsgehandicapten om te gaan studeren. Om studenten met een arbeidshandicap niet te bevoordelen ten opzichte van studenten zonder arbeidshandicap, wordt er voor gekozen de individuele studietoeslag te stellen op een lager bedrag. Het is immers ook voor studenten zonder arbeidshandicap niet altijd mogelijk om zelf bij te verdienen, omdat zij al hun tijd en aandacht nodig hebben om de studie succesvol te doorlopen. Deze studenten moeten in dat geval ook lenen.

Met de verstrekking van een studietoeslag van € 100,00 wordt de drempel om te studeren voor arbeidsgehandicapten aanzienlijk verlaagd.

Is sprake van gehuwden die allebei afzonderlijk voldoen aan de voorwaarden voor een individuele studietoeslag, dan komen zij afzonderlijk in aanmerking voor de toeslag.

In het derde lid is een indexeringsbepaling opgenomen. Deze bepaling voorkomt dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen.

Artikel 6 Betaling individuele studietoeslag

In dit artikel wordt de frequentie van de betaling van de individuele toeslag geregeld.

Nadat positief op het verzoek om een individuele studietoeslag is beslist, wordt het in artikel 5 genoemde bedrag halfjaarlijks uitbetaald. Dit gebeurt gewoonlijk in september en maart. De toeslag betreft eenmalige bijzondere bijstand. Eenmalige bijzondere bijstand is onbelast en de toeslag heeft daardoor geen gevolgen voor andere inkomensafhankelijke toeslagen zoals huurtoeslag en zorgtoeslag.

Doorgaans kan een persoon ook tussentijds starten met een opleiding. Voor de beoordeling of hij in aanmerking komt voor een individuele studietoeslag wordt de situatie op de datum van de aanvraag beoordeeld (artikel 36b, eerste lid van de Participatiewet). Om die reden is in het tweede lid van dit artikel van de verordening geregeld

dat voordat tot een tweede uitbetaling wordt overgegaan, onderzocht wordt of de persoon in kwestie nog voldoet aan de voorwaarden van artikel 36b, eerste lid van de Participatiewet.

Artikel 7 en 8

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.